

Annen verdenskrig

Finland og Tyskland ikke allierte

Av Jorma Inki,
Finlands ambassadør i Norge

Aftenposten korrigererte selv sin terminologi i sin utgave 26.3. I stedet for «Finland okkupert av Tyskland» (under annen verdenskrig) presiserte man «Finland alliert med Tyskland», som det «naturligvis» burde hete.

Også dette er et tolkningsspørsmål. Da jeg anser det for viktig at man får eksakte opplysninger om et nordisk nabolands historie, ber jeg om å få minne om følgende:

Finland var ikke alliert med Tyskland under den såkalte mellomfreden, som fulgte etter vinterkrigen. Da Tyskland angrep Sovjetunionen, ble det tre dager senere også krig mellom Finland og Sovjet. Tyske tropper hadde også frontansvar i Lappland. Men Finland og Tyskland var ikke allierte. Man had-

de ingen felles krigsmål, selv ikke vis-à-vis Sovjet. England, f.eks., erklærte Finland krig først i desember 1941 (åpenbart på oppfordring fra Sovjet), og med USA ble det aldri krig.

Aller minst var man alliert i ideologisk henseende. Finland forble et parlamentarisk demokrati (f.eks. med sosialdemokrater i regjeringen) gjennom samtlige krigsår.

Finland og Tyskland førte samtidig krig mot Sovjet; de var «co-belligerents», men ikke allierte.

Sommeren 1944, da fronten på Det karelske nes var nær ved å svikte, var president Ryti tvunget til å inngå en avtale med utenriksminister Ribbentropp. Ryti ga en forsikring om at Finland ikke skulle inngå separاتفred med Sovjet, mot at man fikk panservernutstyr og flystøtte av tyskerne. Denne fassen kan naturligvis betraktes som allianse. Da den karelske fronten igjen var konsolidert, mens tyskernes østfront derimot ikke holdt, leverte Ryti sin avskjedssøknad. Ribbentropp-avtalen var skrevet i en personlig form, slik at den nye presidenten, Mannerheim, ikke lenger var bundet av Rytis forsikring, men inngikk en våpenstillstand med Sovjet, som senere førte til fredsavtale med de allierte i 1947.

Jeg anser at det er en overdrivelse å si at Finland «naturligvis» var alliert med Tyskland. Derimot stemmer det at Finland i praksis fremsto som Tysklands forbunds-felle i krigen mot Sovjet.